

TOÁT YẾU
KIM CANG BÁT NHÃ
TỊNH TÂM HÀNH THIÊN

Lại nữa, Tu Bồ Đề! Pháp ấy bình đẳng, không có cao thấp, đó gọi là Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác. Do không ngã, không nhân, không chúng sanh, không thọ giả mà tu tất cả pháp lành, liền được Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác. Tu Bồ Đề ! Nói pháp lành đó, Như Lai nói chẳng phải pháp lành, đó gọi là pháp lành.

***Đại ý đoạn này Phật dạy gì?**

★ **PHÁP ẤY LÀ GÌ?**

- Bản tâm chân thật nơi mỗi chúng ta.
- Nơi bản tâm này, “*bình đẳng, không có cao thấp*”
= Không có 4 tướng (4 tướng vắng bật, tự là).
- Là 4 tướng, nhưng không phải không làm gì, mà tu tất cả các pháp lành
→ Liền được Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác.
- Đúng như Phật dạy: “*Do không ngã, không nhân, không chúng sanh, không thọ giả (4 tướng) mà tu tất cả pháp lành, liền được Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác”.*

**Sống bằng bản tâm - là 4 tướng - Tu các pháp lành
→ Đạt được Vô thượng Bồ-đề ⇔ Đời sống người tu.**

✧ **Không tứ tướng mà tu tất cả pháp lành, liền được Vô thượng Bồ - đề.**

✧ **Phật dạy:**

“Do không ngã, không nhân, không chúng sanh, không thọ giả mà tu tất cả pháp lành, liền được Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác”.

- *Lìa TỨ TƯỚNG, nhưng không phải CHẤP KHÔNG, không làm gì ⇔ Mà tu tất cả pháp lành → Mới thành tựu Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác.*
 - CỤ THỂ: Không thấy mình làm thiện.
 - Không thấy người được thọ nhận.
 - Làm, nhưng không thấy có việc đang làm.
 - Làm rồi, không có cảm thọ buồn vui.

➤ **ĐƯỢC NHƯ THẾ**

- **Mấy niệm không sanh – Tứ tướng tự lìa ⇔ Giác tánh hiển hiện.**
- **Vô thượng Bồ-đề liền đó hiện thành ⇔ Phật dạy: “Liền được Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác”.**

✳️ **Không tú tướng, mới tu được tất cả pháp lành, đạt phước đức rất lớn.**

1 DO SỐNG BẰNG TÂM VÔ SANH – VÔ SỞ ĐẮC

- **Tu tất cả pháp lành:** Nghĩa là dù THUẬN hay NGHỊCH → Điều tu tập đạt đến tự tâm VÔ SANH, KHÔNG CAO THẤP - BÌNH ĐẲNG → Thực hiện các pháp lành như nhau.
- Và chỉ có lià được tứ tướng, thanh tịnh, không động niệm mới đủ khả năng làm được vậy.
- **Làm được tất cả các pháp lành, dù thuận hay nghịch.**
- **Làm mãi, không sở đắc → Phước đức ấy lớn rõ ràng.**

2 DO ĐẠT ĐƯỢC PHƯỚC ĐỨC VÔ LẬU

- Sống bằng TÂM ẤY, VÔ SANH, BÌNH ĐẲNG để làm → Được phước đức vô lậu.
- Phước đức vô lậu này không thể lấy gì sánh kịp → Do đó, nó lớn bởi chính nó; không do so sánh với bất cứ gì → **Cho nên rất lớn.**
- **Phước đức VÔ LẬU này sẽ hồi hướng đến quả vị vô sanh → Viên mãn - thành Phật.**

✳️ **Nói pháp lành đó, Như Lai nói chẳng phải pháp lành, đó gọi là pháp lành.**

✳️ **Pháp lành ⇔ Nhưng chẳng phải pháp lành → Đó mới gọi là pháp lành.**

❖ Nghe Phật nói tu tất cả pháp lành, thì chúng ta thực hành tu tất cả pháp lành. Nhưng đừng khởi nghĩ thấy có pháp lành thật để tu → Mới đúng pháp lành vô lậu mà đức Phật muốn chỉ.

✳️ TÓM LẠI

✳️ **Thiếu phước → Thiếu nhân duyên chứng đạo.**

❖ **Kinh Hoa Nghiêm:** *“Quên mất tâm Bồ-đề mà tu hành các thiện pháp, gọi là hành động của ma”.*

- Làm phước mà quên mất tâm giác sáng → Rơi vào loạn động → Hành động của ma.
- Thiếu phước → Thiếu nhân duyên để đạt đạo.

✳️ **Đi ngang qua để thành Phật? Hay đi sâu vào việc thiện để vào Trời người?**

- Cũng làm một việc lành đó, nếu khởi niệm, dính mắc → Chỉ được phước báu Trời người (sinh tử).
- Không rời tự tánh, không sanh khởi (vô sanh) → Phước đức vô lậu → Hồi hướng đến quả vị Phật.

TÓM KẾT

❖ Các Thiền sư nói: **Hảo sự bất như vô sự**: Việc tốt chẳng bằng **không**.

→ Không khởi → Tất cả đều **KHÔNG** ⇔ Chứ không ở chỗ có làm hay không làm gì.

無事不要無，有事施為風到樹

Vô sự đâu cần không? Có việc liền làm gió vờn trúc.

有心何曾有，無心應物月臨池

Hữu tâm há phải có? Vô tâm tiếp vật trăng rọi sông.

❖ Lục Tổ

“Không lìa tự tánh tức là phước điền” Nhưng ngài vẫn đeo đá giả gạo.

- Không khởi và làm → Phước ấy vô lậu, rất lớn → Hồi hướng đến quả vị Phật → Mới có ngày thành tựu viên mãn quả vị Vô Thượng Bồ-đề.

★ Phật dạy:

Pháp ấy bình đẳng, không có cao thấp, đó gọi là Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác. Do không tư tướng mà tu tất cả pháp lành, liền được Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác.

- Không tư tướng → Tâm không còn sanh khởi ⇔ Không sanh khởi → Bình đẳng, không cao thấp.

CHÚNG TA HỌC ĐƯỢC GÌ?

- **Học theo lời Phật dạy, tu tất cả các pháp lành chứ không phân biệt, chọn lựa.**
 - Ngay khi tu các pháp lành, cũng chính là lúc rèn luyện, dụng công → TU TÂM.
 - Tuy TU TÂM, nhưng không phải CHẤP KHÔNG → Mà làm tất cả pháp lành.
→ Như thế: Làm cũng không rời tâm ⇔ Tâm không ngại cảnh.
→ Tâm cảnh không hai, không khác.
- Đó là đang từng bước làm tròn công hạnh chính mình để hướng tiến thành tựu Phật đạo.
 - Cần nhận ra rằng: Không nhất thiết phải khởi phân biệt mới làm các việc lành được.
 - Tu tất cả các pháp lành đúng pháp, nghĩa là lìa tứ tướng, không khởi phân biệt → Đạt được phước đức vô lậu → Hồi hướng đến quả vị Bồ-đề → Hướng tiến thành Phật.

LÀM THIỆN ĐÃ KHÓ – LÀM THIỆN ĐÚNG PHÁP, LẠI KHÓ HƠN

✧ Làm Thiện Là Khó

- ✧ Bởi là chúng sanh thông thường, chưa tu → Pháp ác nhiều hơn Thiện.
- ✧ **VÍ DỤ:** - Mang ơn → Mau quên ⇔ Giận ai → Nhớ hoài.
- Cha mẹ cho con 10 gói kẹo ngọt ⇔ Nhưng chỉ cần cho 1 viên thuốc đắng là quên.
- ✧ **Lý do trước mắt là:** Bởi tâm chưa đủ rộng lớn để mở lòng với nhiều người.
- ✧ Do vậy, nhiều người có cách làm thiện: **Bằng cách tạo quỹ từ thiện.**
- ✧ Đây không phải văn minh hiện đại ⇔ Mà xưa kia nghèo đói, người có tâm, đã biết bớt phần ăn của gia đình, để dành ra mỗi bữa một muống cơm.
- ✧ Do đó, không phải đợi có nhiều tiền ⇔ **MÀ: Có lòng, thì làm được việc thiện.**

✧ Làm Thiện Đúng Pháp, Càng Khó Hơn

- ✧ Làm Thiện. ⇔ Nhưng phải thanh tịnh, hợp đạo → Hướng tiến thành PHẬT.
- ✧ Việc này khó thế nào? → Cũng từ tâm của mỗi chúng ta thôi. → Xem tiếp phần sau:

★ Thơ Thiền

*Phong lai sơ trúc, phong khứ nhi trúc bất lưu thanh.
 Nhận quá hàn đàm, nhận khứ nhi đàm vô ảnh hiện.
 Thị cố quân tử: Sự lai nhi tâm thủy hiện.
 Sự khứ nhi tâm tùy không.*

*Gió qua cành trúc. Gió đi rồi, trúc không giữ tiếng xào xạc.
 Nhận bay qua đàm lạnh, nhận đi rồi, đàm không lưu bóng.
 Bậc quân tử cũng vậy: Việc đến thì tâm ứng hiện để làm.
 Việc qua rồi thì thôi.*

★ Hợp Lời Phật Dạy – Rất Có Lý Thiền

- ✦ Nghe qua → Rất hợp đạo lý. Hợp với lời Phật dạy trong Phần **Tịnh Tâm Hành Thiền** này.
- ✦ Nếu **Thiền và Đạo chỉ có thể** → Người thường, vô tâm cũng làm được ⇔ **Vậy: Đạo là vô tư sao?**
- ✦ CÒN THIẾU MỘT TÁNH SÁNG. ⇔ **Đạo lý khác thế gian tại một tánh sáng này.**

★ Kiểm Nghiệm

- ✦ **THỬ HỎI: Khi làm xong việc rồi, tự mình làm cho không ⇔ Hay các việc tự nó không?**

★ Kiểm Nghiệm

- ★ **THỬ HỎI:** Khi làm xong việc rồi, tự mình làm cho không ⇔ Hay các việc tự nó không?
 - ★ *Sự việc không tự nó nói CÓ, hay KHÔNG → Mà do tâm khởi nên mới thành CÓ.*
 - ★ *Nếu tâm không khởi → Thì việc tự thành không.*
 - ★ **NHỪNG:** *Nếu tâm đã không → Thì làm sao để làm việc?*
- ★ Nếu khi làm thì có tâm ⇔ Không làm thì không tâm. → Lúc có - Lúc không, cũng là CÓ.
- ★ ĐÓ là gắng gượng làm cho không → Là đã rơi vào hai pháp có không → Làm sao không được?
- ★ **Nếu hành giả thực sự đạt được KHÔNG TÂM → Thì ĐÃ KHÔNG từ lâu lắm rồi.**
- ★ Hiện nay muốn có, cũng không được. ⇔ Muốn không, cũng không phải THẬT KHÔNG.
- ★ *Chứ không phải: Có việc → Thì có tâm để làm ⇔ Không việc → Theo đó tâm không.*
- ★ Khéo suốt qua, sẽ không cần tốn công bàn cãi, sẽ chưa thoát khỏi hai pháp CÓ – KHÔNG.
- ★ Mà chưa thoát khỏi, còn bị hai pháp có – không ràng buộc → Chưa tự tại ⇔ Không phải đạo.
- ★ Dè dặt! Chính chắn! Không nên dễ dãi nhận càng → Để miệng nói mà chính mình không khí lực.

★ Phước Trí Chở Đi

- Siêng năng làm việc, tu phước → THÌ: Có phước trí thế gian nhiều.
- NHƯNG: Thiếu tu → Không tỏ sáng chánh lý → Bị phước trí ấy chở đi.

Vô tình biến
phúc, thành
tai họa.

★ Đạo Sư Chính Mình

★ Tổ Bá Trượng nói:

- *Chỉ không bị tất cả cảnh có, không làm lay chuyển, ấy là bậc Đạo sư của ông.*
- *Hay chiếu phá tất cả cảnh “có- không” đó là Huệ kim cương, tức có phần tự do tự tại.*
- *Nếu bị các pháp có - không trói buộc, chẳng được tự do.*
- *Bởi do lý chưa vững, trước đã có phước trí, nên bị phước trí chở đi.*

★ Kinh Kim Cang, ở đây Phật dạy

- HẠNH THIỆN: Siêng năng tu tạo công đức lành. NHƯNG PHẢI:
- TỊNH TÂM: Để sáng ra Đạo Sư Chính Mình dẫn lối. Không phải chỉ thanh tịnh.
- Thì mới: Không bị các pháp có – không trói buộc. Không bị phước trí chở đi.

Không biến
phúc, thành
tai họa.

1 Không Làm Việc → Cũng Không Được

✳ **Khi ở không chuyên tu, ít vận động. Nếu không khéo công phu:**

✳ Tâm túng quẫn, sanh bệnh tâm. Biến tướng vi tế.

✳ Thân trì trệ, sanh các bệnh về vật lý của thân.

✳ Phật dạy: - Chưa đạt Thiên định mà ở chốn sâu vắng một mình → Dễ sanh 2 bệnh:
- Chìm sâu dưới đáy tham ái. Hoặc nổi trên mặt nước sân hận. Là vậy.

✳ **Nếu người khéo công phu, nhưng không làm việc → Cũng bị thiếu phúc duyên:**

✳ Cũng trở ngại trong công phu, u uất, không tiến.

✳ Cũng có chướng nghiệp về thân bệnh, → Chướng ngại, không thể công phu.

✳ Nếu quyết tâm tu tốt → Thiếu hạnh đức, thiếu nhân duyên → **DO ĐÓ**:

- Cũng không làm nên được việc lớn cho đạo.

* Ở không chuyên tu → Nói bị tiêu cực, khó quá → Thì cho làm việc, hoạt động.

* Khi hoạt động → Cho rằng, động quá, khó tu. **THỰC TẾ, KHI VÀO CÔNG VIỆC:**

* Lãng xãng, bị loạn động, bị công việc kéo lôi.

* Kiểm tra xem, chúng ta có đang hành xử theo cách: *Vì công việc hơn con người hay không?*

* Thô hơn, âm thầm bị thành bại, lợi danh xô mũi lôi kéo mất một đời. **Biết, cũng không cưỡng lại được.**

* *Vị Tăng Nhật Bản làm các Chức Sự, mẹ sợ không tu được. Ông Tăng nói không nhiễm.*

Mẹ nói: Liệu khi sang đò, Thầy có đảm bảo nước không dính chân hay không?

* Làm việc thuộc về loạn động → Thuộc về phàm tình → Tạo cho con người cảm thấy dễ chịu.

* Khi làm, có công việc, có khen chê, có thành bại... → Khiến bản ngã được bão bọc êm ấm → Cảm thấy dễ chịu → Con người ta thích làm.

* ***Đã có vị thầy, 15 phút cuối gần xả thiền, nếu cho xả ra đi gánh 100 thùng nước cũng làm.***

* Thử kiểm tra một lần không làm gì cả → Có cảm thấy trống vắng? Tồn phước? → Sẽ thấy mình còn yếu đuối.

* Khi làm việc → Có bị mờ tối đạo lý không? Có lười biếng nghiên cứu chuyên sâu không?...

→ Nếu thế, làm việc là đã rơi vào việc, mất công phu rồi. ⇔ **KHÔNG CÁCH NÀO KHÁC:**

→ **LÀ:** Phải nhận ra → Thật thà với chính mình → Quyết tu và khéo cân đối thôi!

3 Không Thấy Làm Việc Gì → Mà Đã Làm Xong Tất Cả Việc

- ✧ **Như Kinh Kim Cang Phật dạy ở đây:** *Không tư tưởng, mà tu tất cả các pháp lành.*
- Sống bằng công phu giác sáng, gặp duyên thì tùy duyên ứng hiện.
 - Không bày biện để cho đó là một chuyện tu hành →
 - **Mới không bị các tướng lừa gạt.**

TỰU TRUNG: KHÉO CÂN BẰNG GIỮA BA NHÓM CƠ BẢN

1

- **Phước đức** (*Có làm → Động*).
- **Thiếu phước** (*Ngồi không - Chương ngại công phu*).

2

- **Có Duyên:** Thì rơi vào duyên sanh diệt, ràng buộc. (*Thích bày biện, theo duyên trần*)
- **Thiếu nhân duyên** (*Có tu tập, nhưng cố chấp, không khéo tùy duyên*).
- **Thắng duyên** (*Bất động, mở tâm, tùy duyên, nhưng không phải tạo tác*).

3

- **ĐỘNG:** Dễ chịu. Do có phan duyên, hợp phạm tình. Nhưng trái đạo.
- **KHÔNG ĐỘNG:** Hợp đạo. Nhưng dễ gây ức chế, biến tướng thành các bệnh.

* KHÉO ĐIỀU PHỤC – TU TẬP *

- * Ru ngủ phạm tình, khéo cân bằng giữa hoạt động và bất động để hàng phục, tu tập dần.
- * Khéo cân bằng làm sao → Để hợp Phật đạo → Sáng đạo → Cuối cùng thành Phật.